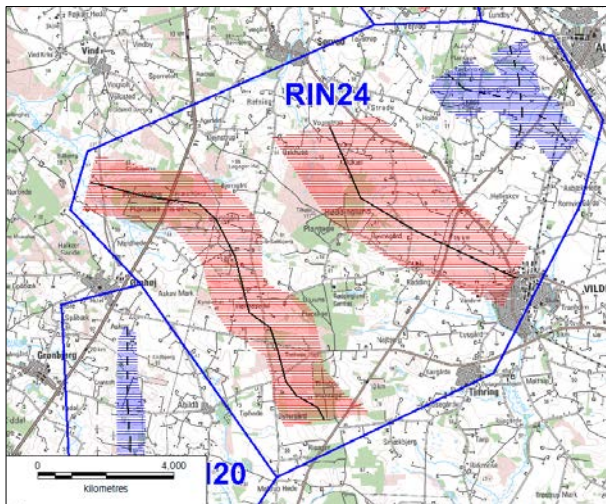
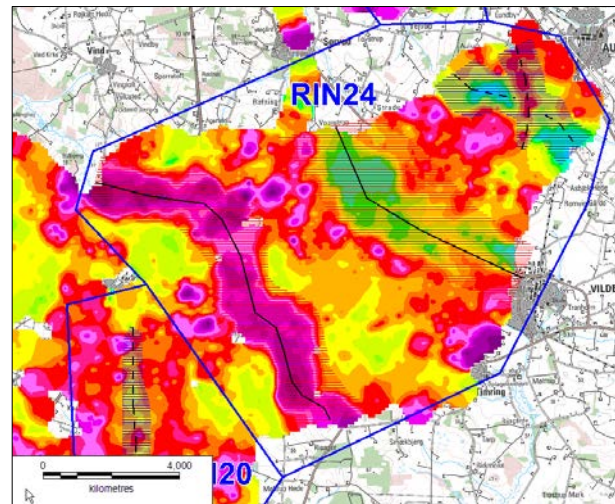

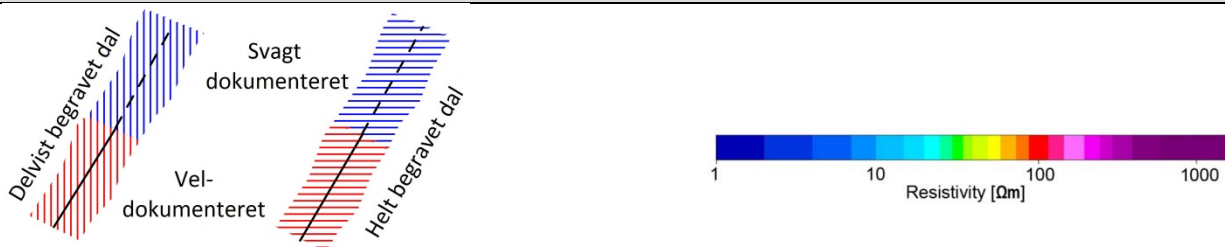
Figur 1: Oversigtskort:

Figur 2: TEM middelmodstandskort (kote -15 m):

Figur 3: Signaturforklaring:

Geologisk beskrivelse:

I området mellem Præstbjerg og Vildbjerg er der blevet udført en grundvandsseismisk undersøgelse bestående af 5 seismiske sektioner /1/ samt en SkyTEM-kortlægning /3/. De seismiske data viser tilstedeværelsen af mindst fire begravede dale. En af disse dale kan tydeligt korreleres lateralt mellem fire af sektionerne. På sektion SV2 ses dalen ca. mellem 800 og 2400 m, på SV6 mellem 1700 og 5400 m, på SV7 mellem 0 og ca. 900 m og på SV8 fra ca. 1000 m og resten af sektionen. De dybeste steder i dalen ses ved hhv. 1500 m (ca.), 3000 + 4200 m (ca.), 0 m (eller umiddelbart syd for) og ved 2000 m (ca.). Dalens laterale udbredelse fremstår også tydeligt i SkyTEM-data. Her ses dalen som en højmodstandsstruktur med moderate modstande i de omgivende sedimenter (figur 2). I SkyTEM'en kan dalen følges fra omkring kote -150 m (i 5-lagsmodellen) og op til omkring kote 70 m. Det vil sige at dalen kan ses helt op under terræn, hvilket betyder at nogle af områdets bakker (bl.a. Præstbjerg) må bestå af dalfyld, og at dette går i dagen på bakkensiderne.

Dalen har et slynget forløb med en overordnet retning SØ-NV (figur 1). Bredden er 1,5-2 km og den kan følges mellem Timring Plantage i SØ til Præstbjerg Plantage i NV - en afstand på godt 10 km. Mod SØ fortsætter dalen ud af kortlægningsområdet, og i nordvestlig retning ser den også ud til at dreje ud af kortlægningsområdet. Det er dog muligt, at den her stryger med den nordøstlige kant af kortlægningsområdet, idet der også her kan iagttages høje modstande. I så fald vil den mere eller mindre være sammenfaldende med Lilleå. Det er dog også muligt at dalen ender blindt i området omkring Blåbjerg. På den seismiske linje SV 9 ses dalen nemlig at være mere grund end længere mod SØ. Dette kunne antyde at dalen ender blindt ikke så langt vest for linjen. Længere mod SØ er dalen ifølge seismikken ca. 200 m dyb.

Ifølge boringer i området /2/ består dalfyldet primært af smeltevandssand, mens de omgivende sedimenter primært består af glimmerler og –silt. Enkelte boringer i dalen angiver tilstedeværelsen af glimmersand (DGU nr. 84.2286, 84.2096), men dette må betragtes som værende fejltolkninger. Der er i 2011 af Miljøcenter Ringkøbing blevet udført en dyb undersøgelsesboring centralt i dalens sydøstlige del. Denne viser at dalens fyld næsten udelukkende består af smeltevandssand ned til dalens bund i en dybde af 209 m.

En anden dal i området ses på den nordøstlige del af linje SV6. Her ses en mindre dyb, men tydelig dalstruktur nord for 8500-9000 m. Dette er sammenfaldende med en lavmodstandsstruktur (15-35 ohmm) i SkyTEM-data (figur 2). Denne ses mellem kote -60 m (ca.) og op til omkring kote 20 m. Den er mest tydeligt omkring kote 0 m. Boringer i dalen viser, at lagene med de lave modstande svarer til smeltevandsler (eks. DGU nr. 74.523, 74.627, 74.725 og 74.1004). På den seismiske linje ses øverst i dalen en flad erosionsflade med bund mellem kote 0 m og kote -30 m i den centrale del. Herunder ses flere mulige erosionsstrukturer som også vurderes at høre til den begravede dal. Dalbunden vurderes at befinde sig omkring kote -80 m. Den øverste, brede erosionsflade udgør det bassin, hvori smeltevandsleret er aflejret. Dalfyldet nedenunder består ifølge boringerne af vekslende lag af smeltevandssand og moræneler. På seismikken ses dalens sydvestlige flanke at være sammenfaldende med en markant forkastning (mellem 8500 og 9000 m).

Dalens afgrænsning er i den sydøstlige del lidt diffus, idet den over kote 0 m smelter sammen med andre lavmodstandsstrukturer i området. Hvorvidt disse strukturer er dale eller andre aflejningsbassiner for smeltevandsler er ikke uvis. I begge retninger fortsætter dalen ud af kortlægningsområdet (SkyTEM).

Længere mod NØ, tæt på Avlum, ses yderligere to begravede dale i SkyTEM'en (figur 1 og 2). Disse to dale kan ses på to forskellige grundvandsseismiske linjer /1/. De to dale er af forskellig alder, idet det ses, at den ene skærer den anden. Den ældste dal forløber SØ-NV og kan ses som en lavmodstandsstruktur. Denne dal kan ses på den seismiske linje AL1 (station 0-1000 m), og ud fra seismikken at dømme, befinder dalbunden sig omkring kote -80 m. Lavmodstandsstrukturen kan ses fra omkring kote -40 m og op til ca. kote 10 m. Kun en enkelt boring giver oplysning om dalfyldet (DGU nr. 74.532). Laget med de lave modstande er her registreret som "ler", og det må forventes, at der er tale om smeltevandsler. Dalen er mellem 1 og 1,5 km bred og kan følges over en afstand på knap 4 km. I nordvestlig retning er det muligt at den skal korreleres med den SØ-NV-gående dal beskrevet under RIN13, som også er udfyldt med smeltevandsler. Dalen gennemskæres af den yngre N-S-gående dal lige vest for Jersild. Den yngre dal ses som en højmodstandsstruktur mellem kote -30 m og 30 m i SkyTEM'en, samt mellem station 300 og 1100 m på den seismiske linje AL2. Den er i den nordlige del 1100 m bred og bliver smallere mod syd. En enkelt boring (DGU nr. 74.689) viser at de høje modstande i dalen svarer til smeltevandssand.

Alle dale er *helt begravede*.

Tolkningsusikkerhed:

De kortlagte dale er kategoriseret som *veldokumenterede*, idet der er god overensstemmelse mellem seismikken, SkyTEM'en og boringerne.

Referencer:

- /1/ COWI (2004)/ Ringkøbing Amt. Seismisk kortlægning 2004. Udført for Ringkøbing Amt.
- /2/ GEUS (2015)/ Udtræk fra Jupiter-databasen (www.geus.dk)
- /3/ Rambøll (2010): SkyTEM, Staby-Vildbjerg – processing, tolkning og afrapportering. Juni 2010. Udført for Miljøcenter Ringkøbing. LCI-data fra vedlagt DVD, viderebearbejdet.